

CAPITOLUL III

În care se ivește un schit, multe întrebări se lămuresc, dar altele răsar în loc.

Hai! – strigă Surdul. E vremea de sculare!

Soarele încă nu se ivise și în adăpost era întuneric bez-nă. Dar Surdul știa ce spune. Înspre răsărit se ivise o gea-nă de roșeață. Ziua era aproape.

Masa de dimineață fu și mai scurtă decât cea de sea-ră. Încălecară iute și, chiar înainte de revărsatul zori-lor, por--niră. Dan îi întinse, de pe cal, lui Mitu sabia de Dochia:

– Pentru tine!

Acesta o primi cu uimire și bucurie.

– Pentru mine? O sabie de Dochia? Doamne, Dane, de unde o ai?

Acesta râse.

– De la negustor, desigur, preț pentru ducerea scri-sorii.

– Dar tu ai? Nu-ți trebuie ție mai mult?

– Fii liniștit. Am încredere în sabia mea. Nu uita că eu mi-am făcut-o și știi ce poate.

Și Dan râse din nou.

În trapul cailor Mitu își scoase sabia din teacă și o roti de câteva ori înainte de a o pune iar la locul ei.

– E minunată, nu știi cum să-ți mulțumesc pentru ea. E puternică și ageră! Doamne, cât am visat la o ase-me-nea sa-bie. Îmi amintesc bine că de când eram de-o șchioa-pă do-ream să am așa ceva. Am auzit atunci prima oară, la Moș Hans, la o șezătoare, cum povestea despre meșterii din Do-chia, care fac să-bii cum nu mai sunt altele în lume. Zi-cea că au învățat taina lor de la niște meșteri din munte, pro-babil niște pitici bi-ne-vo-i--tori. Și...

Dan îi tăie vorba.

– Mitule, știi cum ai putea să-ți mulțumești?

– Cum? Spune cum și îndată...

– Mai taci!

Și izbucni în răs, odată cu Surdul. După o clipă de sur---prin-dere Mitu râse și el. Știa că este vorbăreț, dar ce să facă, da---că așa îi era firea? Chiar și acum, spusese lucruri pe care ori-ce copil le știe. Cine nu a auzit de minunații meș-teri fierari din Dochia?

*

Se înseninaseră toți, odată ce râsul spărsese a-pă-sa--rea. Glumeau și râdeau în mersul cailor, deși erau a-tenți în continuare la cele din jurul lor.

Drumul Trecătorii cobora oblu în Valea Crivei. Era mult mai îngust ca înainte și, pe alocuri, trebuia să mear-gă unul după altul. Fără să se fi vorbit, Dan se așeza atunci în față și Surdul în

spate. Deși Mitu se credea gro-zav, știau a-mân-doi că e cel mai slab în luptă, și voiau să-l poată apăra dacă era nevoie.

Dar orele curgeau fără întâmplări neplăcute. Ajun-se-ră la fundul văii, și se opriră uimiți: Drumul Trecătorii se des-fă-cea în două!

– Așa ceva n-am mai auzit! – exclamă Mitu. Ni-meni n-a pomenit vreodată că există și alte drumuri în Pădurea cea Mare afară de Drumul Trecătorii.

Fiind chiar pe malul râului din fundul Văii Crivei, dru--mul se arăta de ambele părți subțirel. Le fu cu nepu-tin-ță să își dea seama dacă trebuia să coboare sau, dim-po-tri-vă, să ur-ce pe el.

– Mai bine, sări Mitu, să coborâm, că e mai ușor să cobori.

Dan șovăi.

– Auzi, spuse Surdul, dacă țin bine minte, Turnul Mor-ții se găsește sus, pe Culmea lui Coroi.

Deci mai în-țe-lept ar fi să urcăm.

– Auzi! – zise Mitu. Și de unde știi că mai pe urmă nu urcă și drumul ăstălalt?

– Tocmai, nu știi! Dane, tu ce zici?

Acesta privi din nou în jur, apoi înfipse sabia sa în pământ, de mai multe ori, de-o parte și de cealaltă a răs-crucii. Prietenii îl priveau uimiți.

– Hm! – făcu el. Pământul pare ceva mai tare în-s-pre vale. Ar însemna că pe acolo a trecut mai multă lume, că a-ce-la este drumul bun. Dar dacă e o amăgire?

– Cum să fie? – sări iar Mitu. Hai să o luăm la vale!

Dan își mână însă calul la deal.

– Hai să o luăm spre culme, zise el șăgalnic.

– De ce? – făcu Mitu bosumflat, însă urmându-l.

– Pentru că la vale mergi mai repede. Dacă e ne-voie să ne întoarcem, dacă trebuie să fugim de vreo pri-mejdie, o putem face mai iute.

Deși se miraseră de vorbele lui, îl ascultaseră to-tuși. De fapt, de la întâmplarea cu strigile și fluierile, de-venise în chip firesc cel dintâi între ei, și îl ascultau aproape fără să-și dea seama.

El însă văzuse aceasta, și se simțea în-căr-cat de un fel de povară – răspunderea pentru ei.

Avea oa-re să se arate vrednic de încrederea lor?

*

Urcușul era mai lin decât drumul pe care coborâ-seră de pe Culmea Crivei, dar și mult mai șerpuit, ur-mând firul întortocheat al apei. Pe partea pe care mer-geau ei pă-durea aproape lipsea, deși într-un fel nu era departe. Pă-mântul era foarte pietros, acoperit cu rugi de mur și zme-ur, pâlcuri de jnepeni și afin și iarbă de munte. Vegetația chiar scundă era totuși deasă și făcea legătura cu copacii de pe cul-me. Vremea era foarte plăcută și, dacă ar fi fost alt ano-timp, cu siguranță ar fi poposit câteva clipe spre a culege fruc-tele de pădure. Dar încă nu era vremea lor.

După o cotitură a văii, se iviră iar brazii și pinii și de partea lor. La început erau rari, dar mai apoi se înde-siră tot mai mult, devenind pădure.

Doar atunci văzură că umbrele se lungiseră și sea-ra, era limpede, se apropia tot mai mult.

Din fericire, după încă o cotitură, zăriră, chiar pe cul-me, pitită între brazi, o construcție. Dar o clădire din... lemn! În Pădurea cea Mare o construcție din lemn făcută de oa-meni?! Cum să fie așa ceva?

Pentru câteva clipe crezură că este o capcană și se o-priră. Dar văzură trecând un om printre brazi și, deși a-bia îl deslușiră, văzură limpede haina călugărească pe ca-re o pur-ta: ajunseseră la un schit!

Doar atunci înțeleseră de ce era clădit din lemn. Ni-meni, în Pădurea cea Mare, nu avea voie a lovi locurile sfinte sau a lovi pe cineva în ele. Dreptul de refugiu al a-cestora era res-pectat din cele mai vechi timpuri, și nu doar aici, ci și în vale și câmpie și în alte locuri. Chiar și în Șin-drilița, își a-min-teau ei bine, fusese odată o asemenea în-tâmplare, când un hoț fugărit de potera din Târgul Mo-rii se ascunsese în bi-se-ri-că. Preotul interzisese poterii să intre în curte, a-min-tin-du-le de străvechea datină. De-gea-ba în-cer--ca-seră poterașii a-i schim-ba hotărârea, arătându-i până și că acel hoț furase cele ale u-nei biserici. Preotul îi res-pin-se-se, deși izbutise a-l con-vin-ge pe hoț să înapoieze cele fu--rate. Poterașii rămăseseră în sat, și mul-tă vreme ho-țul a locuit în curtea bisericii. Apoi, într-o noap-te dis--pă-ruse. Nu-l găsise potera, nu-l mai aflase ni-meni. Doar o vorbă ieșise mai apoi, că înduplecat de conștiința sa, dar și de bu-nătatea preotului și frumusețea slujbelor, se că-lu-gărise un-deva în munți, de-parte de ispi-tele lumii. Se spu-nea în u-nele povestiri că ar exista călu-gări și în Pădurea cea Mare. Dar alți povestitori negau cu îndârjire această pă-re-re, așa că nici ei nu știuseră până acum care este a-de-vărul.

– Hei! E cineva aici? – răcni deodată Mitu, fă-cându-i să tresară pe prietenii săi și totodată și caii.

– Te-ai scrântit la cap! – observă acru Surdul.

Mitu se mulțumi să râdă. Parcă era prima oară! Me--reu făcea asemenea lucruri și mereu Surdul se oțăra la el.

Dinspre brazi le ieși în cale un monah tânăr, cu o bar-bă neagră și deasă.

– Dumnezeu să fie cu voi, fiilor! – îi binecuvântă el. Dar cu ce treburi pe aici?

– Vrem să trecem în Derala, zise Dan. Nu-i acesta Drumul Trecătorii?

Călugărul îl privi cu mirare, înclinând ușor capul într-o parte.

– Nu, fiilor. Aici este Schitul Sfântul Ioan Bo-te-ză-to-rul. Drumul ce îl căutați este mai la vale. Mitu rânji bucuros:

– Ei, v-am spus eu? Încă o zi prăpădită!

Surdul mârâi ceva printre dinți. Călugărul nu-i lă-să însă a se lua la hartă.

– Dar veniți, că în curând e gata masa, și veți fi flămânzi.

Adevărul e că de flămânzi, erau flămânzi.

*

Masa era așternută într-o căsuță scundă, cufun-da-tă între brazi, cu spatele proptit de o stâncă înaltă. Deși se vedea că schitul e sărac, bucatele erau tare bune.

Era întâi un borș călugăresc, plin de tot felul de le-gu-me, nespus de gustos. Pentru cei ce aveau poftă, erau la în-demână și niște ardei foarte iuți. Bineînțeles, Surdul fu pri-mul care se înfipse în ei, dar cu prea multă poftă pen-tru iu-ți-mea lor. Curând era roșu la față și îi curgea su-doa-rea pe frun-te și obraji, iar ochii prinseseră a lăcrima. Din fe-ri-ci-re borș era des-tul, și cu el își stinse Surdul ustu-ri-mea, dar nu--mai pentru a și-o înnoi la următoarea îmbu-că-tu-ră.

După borș veni o mâncare de vinete și ciuperci, cu us-turoi, de asemenea foarte bună. Nici nu mâncaseră vre-o-dată asemenea mâncare, și nu se așteptaseră ca o mâncare fără carne să fie atât de bună și atât de sățioasă. E drept că era drea-să și cu ceva smântână... o minunăție, nu alta!

Între timp, special pentru ei, după cum le spusese bă-trânul preot care era și starețul schitului, bucătarul pră-jise un fel deosebit de ciuperci, numite creasta cocoșului. Cres-când numai și numai în munte, acestea nici nu arătau a ciu-perci, semănând mai mult cu un fel de ră-dăcini cu vâr-furi multe și mărunțele crescute în sus. Dar în ciuda înfățișării lor ciu-date, se dovediră a fi delicioase, și cei trei nu se pu-tură stăpâni – deși erau deja sătui – să mai ceară un rând. Fură serviți cu un zâmbet plin de bunătate cu ciu-per-cile cerute, iar apoi cu o dulceață de fructe de pădure într-o adevăr minunată.

În toată vremea cinei, în afară de rugăciunile călu-gărilor, nu se rostise nici un cuvânt.

Și totuși Dan își stăpânea cu greu curiozitatea, mai ales pe măsură ce i se astâmpăra foamea.

Când veni vremea să se ridice de la masă, nu se mai putu stăpâni:

– Părinte, am putea vorbi oleacă?

Acesta zâmbi cu bunătate:

– Firește, fiule. Putem.

Și se așeză din nou la masa de pe care fratele de rând strângea urmele cinei.

– Părinte, nu am auzit până acum de schitul vos-tru.

– Nici nu vei auzi din afară, căci este legământ a nu se vorbi de noi. Și sper că și voi veți păzi acest cuvânt și nu veți spune în afara Pădurii celei Mari nici măcar un cu-vânt des-pre a-cest schit.

– De ce, părinte?

– Pentru că aceasta este dorința noastră, spuse cu a--ceeași bunătate bătrânul, ca să rămânem neștiuți și ne-su-pă-rați de nimeni. De se întâmplă să ajungă cineva la noi, ră-tă-cindu-se în Pădurea cea Mare, îl primim cu pace și îl lă-săm să plece cu pace. Dar altă treabă cu oamenii noi nu a-vem.

– Dar drumul?

– Care drum?

– Cel care vă leagă de Drumul Trecătorii! – se uimi Dan de întrebare.

– Fiule, crede-mă, nu există asemenea drum.

Dan sări uimit din scaun, holbându-se la călugăr (deși nu vedea, la fel făcuseră și prietenii săi). Fugi la ușă: drumul pe care veniseră nu se mai vedea. „Să fie din pri-cina în-se-rării?” se întrebă el. Porni iute la vale. Își amintea bine lo-cul de unde zăriseră schitul. Dar drumul nu se ve-dea ni-că-ieri. Vă-zu în schimb urmele cailor lor în iarbă. Nu-i venea să creadă! Mitu și Surdul, lângă el, se minu-nau și ei de a-se-me-nea lucru nemaivăzut. Iarbă, ferigi, brus-turi călcați în picioa--re de caii lor, deși fusese drum bătut, cu doar un ceas mai devreme.

*

Intors la schit, Dan intră în căsuța în care starețul schi--tului îl aștepta la masă neclintit. Îl privi nedumerit și se așeză pe scaunul pe care îl arătă călugărul. Liniștea a-ces--tuia în fața unui astfel de fapt i se părea ciudată.

– Ce ziceți, părinte, de acest lucru? Am urmat până a-ici un drum la fel de lat ca și Drumul Trecătorii, iar a-cum a dispărut.

Călugărul zâmbi liniștit:

– Nu știi că ești în Pădurea cea Mare? Aici se în-tâm--plă multe lucruri neașteptate. Nu sunteți primii care pă-țesc astfel. Din fericire, drumul care a dispărut v-a adus în--coace. Alții au fost purtați pe cine știe ce căi neștiute, pier-zându-se pentru totdeauna.

– Și cum apar aceste drumuri mincinoase? – întrebă curios Dan.

– Cum să apară? Unele sunt de la Dumnezeu, pen-tru călăuzirea sau salvarea ori chiar pedepsirea unora. Al-tele, țin de puterile întunecate ale Pădurii. Depinde.

– Și nu te poți feri de ele, nu le poți deosebi de Dru-mul Trecătorii?

Părintele clătină din cap, nehotărât.

– Dacă știi calea, nu te înșală. Ele îi păcălesc doar pe cei care nu o cunosc. Dar, vezi tu, fiule, mai e ceva...

– Ce? – se băgă în vorbă Mitu.

Părintele tăcu o vreme, ca și când ori n- ar fi auzit în-tre---barea lui Mitu, ori n- ar fi vrut să- i răspundă.

– Vezi tu – reluă într- un târziu – a cunoaște Dru-mul Tre--cătorii este altceva decât s- ar crede. La prima vedere ai pu-tea să zici: fac o hartă și gata. Dar nu- i așa. Chiar s- a fă-cut odată, de-mult, o hartă a Drumului Trecătorii, dar nu fo--lo-seș-te mai de-loc. Drumul se schimbă. Nu doar din pri-cina ploilor, sau a um--flării apelor, ori din alte pricini obiș-nuite în lumea din a-fa-ră. Că și Turnul Morții, de pildă, de trei ori s- a surpat și a fost re-zidit. Se pare că Drumul se schim-bă singur, ca un râu care- și mută albia.

– Cum și de ce? – zise de această dată Dan, dar cu o vo--ce mai liniștită.

Bătrânul ridică ușor din umeri.

– Nu se știe. Oricum, schimbările se petrec doar în-tre forturi și adăposturi. Acestea nu se mută și ele. De a-ce-ea u-nii spun că Drumul Trecătorii ar fi viu... Dar eu nu cred as--ta. Cred că există alte pricini, tainice. Și nu toate tai-nele pot fi aflate.

– Înțeleg! Dar dacă Drumul se schimbă, cum îl poți cunoaște?

– Se schimbă el, dar munții sunt aceeași, ca și for-tu-rile și adăposturile. Dacă Drumul s- a schimbat, și ajungi la o răscruce – ceea ce, desigur, n- ar trebui să se întâmple – te uiți în jur și vezi în ce parte este fortul spre care mergi, îți a-mintești cum era Drumul Trecătorii data tre-cută și astfel îți dai seama care e drumul cel bun. Nu e ușor, dar asta es-te calea.

Mitu oftă. I se părea prea greu și prea complicat. Și, la drept vorbind, cam era.

– Părinte, zise din nou Dan, am avut parte de u-ne-le lucruri... neașteptate.

Și îi povesti despre negustor, despre fluierile celor nouă blesteme și despre scrisoare. Bătrânul rămase pe gân-duri.

Afară se lăsase noaptea și stele sclikeau pe cer mai apropiate ca niciodată. Se făcuse frig. Un călugăr intră și aprinse focul în sobă, dar lăsă mai departe fereastra des-chisă, parcă nu ar fi simțit frigul ce intra pe acolo. Undeva în munte, departe, se auzi urletul unui lup și apoi răs-pun-sul altuia. În apropiere de schit brazii foșniră și, cu tot în-tu-nericul pădurii, pentru o clipă se văzu spinarea ma-ro-nie a unui urs.

– Fiule, greu drum vei avea. Ori lași fluierile aici, ori te pregătești de lupte mari. E drept, dacă le lași aici, mai de--vre-me sau mai târziu le va fura cineva... Cel mai bine ar fi să le poți distruge, dar este foarte greu.

Părintele se opri, și oftă adânc.

– Vezi tu, dacă ai putea să lași un fluier și pe celă-lalt să- l iei și să- l distrugi, ar fi cel mai bine. Dar nu pot fi dis-truse u-nul fără altul. Așa că trebuie să le duci pe amândouă.

Surdul interveni.

– Dar de ce trebuie să avem lupte mari?

Călugărul își plecă într-o parte capul, ca și cum s-ar fi gândit dacă să-i răspundă sau nu.

– Și tu vrei să mergi cu el? – întrebă.

– Desigur! – răspunseră într-un glas Mitu și Surdul, a-proa-pe cu mirare.

Părintele zâmbi cu duioșie:

– Off, dragii mei! Nici nu știți în ce primejdii vă băgați...

Și după ce-i mai cântări o dată din priviri zise:

– Bine! Hai să vă spun tot ce știu despre asta. Fluie-rele ce-lor nouă blesteme sunt foarte vechi.

Se zice că au fost făcute de niște vrăjitori din Egipt, după ce Moise i-a elibe-rat de a-co-lo pe evrei. Prin urmare, au fost făcute după mo---de-lul plă-gilor pe care Dumnezeu le-a aruncat asupra E-gip-tu-lui, dar întru slujirea Răului. Făurirea lor a fost fă-cu-tă cu sân-ge și ce-nu-șă de copil, chiar cu sângele și ce-nu-șă co--pi-lu-lui fa-ra-o-nu-lui și a copiilor magicienilor care le-au fă-cut. De aceea bles-temul ca-re apasă asupra acestor flu-ie-re este așa de mare. Se spune că nu pot fi distruse de-cât cu un singur ciocan, așa nu-mitul Cio-can al Zimbrului. Este un ciocan foar-te mare și foarte greu, ca-re abia poate fi ri-dicat de doi oameni. Pentru cei care le-au fă-cut însă, era u-șor, mic și ager.

Și părintele făcu o scurtă pauză, ca și cum ar fi aș-tep-tat ca ei să ghicească ceva.

– Uriașii! – șopti Dan.

– Desigur. Ei sunt cei care le-au făcut. Se spune că în el au pus mult metal sfințit, fiind făcut special pentru a pu-tea distruge obiectele blestemate. Pentru că, sunt sigur că știți, flu---ierele nu sunt singurele de acest fel.

– Știm, spuseră toți trei.

– Ei bine, prin ținutul uriașilor, acum nu veți trece. Ei v-ar ajuta, cred. Însă Ciocanul Zimbrilor nu mai este de multă vreme la ei.

Spre mirarea lor, bătrânul se oprise iar din pove-tit.

– Dar unde este? întrebă un pic enervat Dan.

– Hm! Chiar unde ai fost tu trimis. La Castelul Ne-gurilor, în mâinile Voievodului Crișan.

– Cum? – făcu Surdul. Atunci de ce spune în scri-soare că Dan poate să-l aducă?

– Nu știu. Poate că negustorul nu știa aceasta. Sau poa--te știa, și atunci e altceva la mijloc.

Oricum, șovăi ia-răși că-lu-gărul, cu Voievodul Crișan este ceva ciudat. Nu îmi pla---ce să vor---besc de rău pe nimeni. Cândva era consi-derat un om bun. Acum însă umblă vorba că s-a înhăitat cu pu-te-rile negre.

– De aceea se numește castelul său Castelul Negu-ri-lor? – întrebă Mitu.

– Nu, nici vorbă. Numele i se trage de la aburii ca-re ies din pământ în Țara Negurilor pe care Voievodul Cri-șan o con--duce. Acești aburi vin de la numeroasele iz-voare cu apă caldă ale ținutului. Se pare însă că ei fac să se i-veas-că foarte des ceață și nori peste acele locuri. De aici vine numele.

Bătrânul părea că a încheiat vorba și se ridică de la masă.

Dan însă mai voia să afle ceva:

– Și de unde a luat Voievodul Crișan Ciocanul Zimbrului?

– Și de ce îi zice așa? – sări și Mitu.

– Îi spune așa pentru că are mânerul din os de zim-bru, iar pe laturile sale sunt sculptați de asemenea zim-brii. De alt-fel a--ni--malele preferate ale uriașilor sunt zim-brii și bourii.

Băieții tresăriră, amintindu-și de bourii din prima lor seară în Pădurea cea Mare. Parcă

trecuseră ani de a-tunci! Și erau, de fapt, doar două zile!

– Ciocanul a fost luat din Țara Litua, sau a li-can-tro-pi-lor. De atunci este mare dușmănie între cele două țări, ca---re se răz---bo-iesc mai mereu.

– Au aceeași graniță, nu? – întrebă Surdul.

Părintele încuviință fără o vorbă și apoi se retrase.

*

Intră un colț al camerei le fură așternute paturile.

Întins pe spate, Dan fura cu coada ochilor frumu-se---țea stelelor, și nu se putea stăpâni de la întrebările ne-nu---mărate care îl frământau.

Deodată, își dădu seama că uitase să pună poate cea mai însemnată întrebare: cum aveau ei să ajungă înapoi la Drumul Trecătorii, și la vreme pentru a ajunge la un a-dă-post sau fort? Și își mai aduse aminte de o între-bare im-por-tantă, care i fulgerase o clipă în minte și apoi o uitase: da-că fluierile erau atât de spurcate – făcute cu sânge de co-pii morți – ce s ar fi întâmplat cu cel care ar fi sunat în ele... sau măcar în unul din ele?

În vălmășagul gândurilor și temerilor sale nici nu își dădu seama când alunecă în somn.

[<CAPITOLUL II](#)

[CAPITOLUL IV>](#)